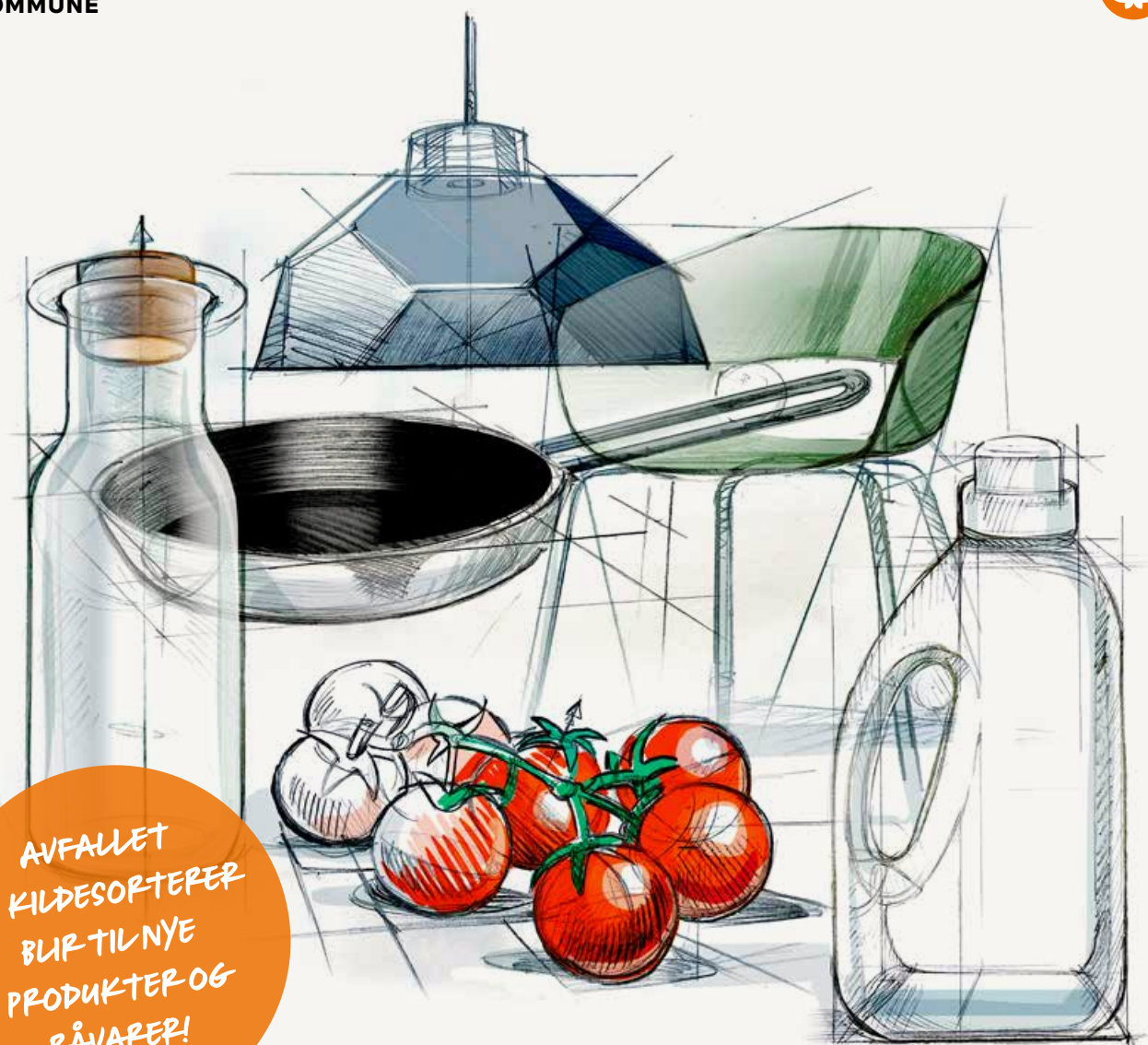

AVFALLET
DU KILDESORTERER
BLIR TIL NYE
PRODUKTER OG
PÅVAPER!

SE DET STORE I DET SMÅ **SORTER.**

Viktig – ny ordning

Ved årsskiftet endrer vi innsamlingsordningen, med mål om å bedre kildesorteringen > **4**

Bli en bedre sorterer!

Les mer om hvordan du kildesorterer, samt praktiske tips og råd fordelt på avfallstype > **10**

Sorteringsguide

I midten av magasinet finner du en sorteringsguide som du kan nappe ut og henge opp > **15**

**MED SMÅ-ENDRINGER-VIL DU
MERKE AT DET IKKE ER MYE
SOM SKAL TIL.**

Til deg som bor i Larvik

Visste du at selv om vi i Vestfold er veldig gode til å kildesortere, så kunne mer enn halvparten av det som kastes i restavfallet hjemme vært sortert ut?

Når du kildesorterer bidrar du til å holde ressursene i kretsløp, slik at de kan brukes flere ganger – og bli til noe nytt. Mens det du kaster i restavfall går til forbrenning. Det betyr at når vi kaster ting som kunne vært sortert ut, i restavfall – tar vi dyrebare ressurser ut av kretsløpet. Det er her potensialet ligger.

I Vestfold har vi et mål om at 70 % av avfallet vårt skal materialgjenvinnes, det vil si bli til nye produkter og råvarer. På gjenvinningsstasjonene er vi allerede veldig gode, men på hjemmebane kan vi bli enda bedre. Dette er grunnen til at vi fra årsskiftet endrer hentefrekvensen på avfallet som hentes hjemme hos deg. Vi har tro på at dette vil bedre kildesorteringen og øke materialgjenvinningen av husholdningsavfallet vårt.

For mange vil ikke dette bli særlig merkbart, mens for andre vil det kreve litt mer. I dette magasinet gir vi deg derfor tips og råd til hvordan du kan kildesortere enda bedre enn det du gjør i dag. Og hva du bør gjøre om du får for liten plass i en av beholderne dine. Med små endringer vil du merke at det ikke er mye som skal til, og at det faktisk er mulig å sortere mer ut av restavfallet ditt – kanskje overraskende mye? I tillegg kan du lese mer om hva de ulike avfallstypene kan bli til, når de sorteres på riktig måte.

Visste du f.eks. at glass kan gjenvinnes uendelig mange ganger? Eller at busser og andre kjøretøy i Larvik og Vestfold går på klimavennlig biogass, laget av matavfallet du kildesorterer? Din innsats har stor betydning!

Se det store i det små. Sorter.

INNHOOLD

INNLEDNING	3
NY HENTEFREKVENNS	4
KAN VI BLI FLINKERE TIL Å SORTERE?	8
SLIK SORTERER DU	10
Matavfall	10
Plastemballasje	12
Papp og papir	14
Glass- og metallemballasje	16
Restavfall	18
Levering av avfall og gjenvinningsstasjoner	20
Klær og tekstiler	21
EE- og farlig avfall	22
LAG DEG ET GODT SYSTEM	24
VANEEKSPERTENS TIPS	26

SORTER. er et informasjonsblad
til alle innbyggerne i Larvik

ANSVARLIG UTGIVER: Larvik kommune
DESIGN/PRODUKSJON: October Design
ILLUSTRASJONER: Torgrim Nærland
FOTO: Vesar, Shutterstock, LOOP,
Astrid Waller, IKEA, Istock
TRYKK: BK Industrier AS

Følg oss i sosiale medier

Har du lyst til å bli bedre på kildesortering, eller er du allerede ganske god og har tips til andre? Følg oss i sosiale medier hvor vi kan gi hverandre tips og råd, inspirere og engasjere - vi kan rett og slett heie på hverandre på veien mot 70 % materialgjenvinning!

Larvik kommune
Telefon 33 17 10 10
postmottak@larvik.kommune.no
www.larvik.kommune.no

**Larvik
kommune**

Nå endres **hentefrekvensen** på avfallet!

FRA ÅRSSKIFTET HENTER VI
AVFALLET SJELDNERE HJEMME
HOS DEG. MÅLET ER **70%**
MATERIALGJENVINNING I VESTFOLD.

Mye av det som ender i restavfallsbeholderen hjemme kunne vært sortert ut, rundt halvparten kunne vært gjenvunnet til nye produkter og råvarer.

Fra årsskiftet henter vi avfallet sjeldnere hjemme hos deg. Dette gjør vi for å nå målet om 70 % materialgjenvinning i Vestfold.

Ved å endre hentefrekvens ønsker vi å oppnå:

- › **bedre kildesortering i hjemmet**
- › **økt materialgjenvinning**
- › **reduksjon av restavfallet vårt**
- › **et mer bevisst forhold til forbruket vårt**
- › **at renovasjonsgebyrene holdes så lave som mulig**

At vi henter avfall sjeldnere betyr også at renovasjonsbilene kjører mindre – det er bra både for trafikk-sikkerheten i ditt nærmiljø og for klimaet.

Hvordan bli god på kildesortering

- Lag deg et godt sorteringssystem.
- Få oversikt over hvor avfall oppstår hjemme hos deg.

Har du en sorteringsløsning som dekker dette, eller er det mye som ender i restavfallet?

- Frisk opp sorteringskunnskapene dine. Les mer om sortering av de ulike avfallstypene i dette magasinet.
- Napp ut og heng opp sorteringsguiden som er i midten av dette bladet, f.eks. på innsiden av en skapdør på kjøkkenet. Da har du den lett tilgjengelig.
- Bruk sortere.no til å søke opp gjenstander og avfallstyper som du er usikker på hvordan skal sorteres.
- Mange dagligvareprodukter er merket med sorterings-symbol. Sjekk produkter og emballasje før du sorterer.

Sommerrenovasjon

I områder hvor det er hytter og ekstra besøkende på sommertid vil vi, som i dag, fortsette med hyppigere innsamling og beredskap i ferietiden for å sikre nødvendig håndtering av avfallet.

Slik finner du ut når avfallet hentes hos deg

Appen Min Renovasjon

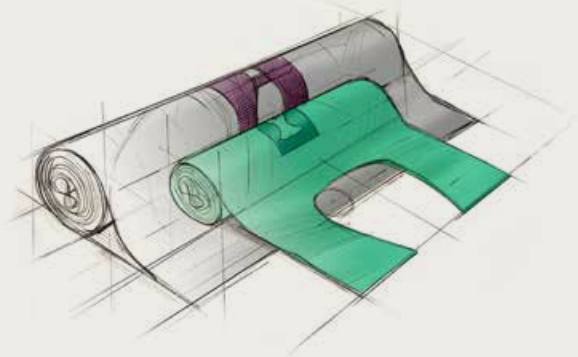
Søk opp adressen din, og få oversikt over hentedagene dine. Du kan aktivere varsling, slik at du får beskjed hva som hentes i forkant av hentedagen din. Appen er gratis.

Kildesorteringskalender

Du kan laste ned kildesorteringskalenderen på Larvik kommunes nettside. Her får du informasjon om hvilken uke de ulike avfallstypene hentes.

På neste side finner du en oversikt over den nye hentefrekvensen i Larvik.

Slik blir den nye hentefrekvensen i Larvik

- > Plastemballasje hentes hver 4. uke
- > Papp og papir hentes hver 4. uke
- > Restavfall hentes hver 4. uke
- > Glass- og metallemballasje hentes hver 8. uke
- > Matavfall vil fortsatt hentes hver uke

Figuren til høyre viser hva som hentes i de første ukene etter omlegging til ny hentefrekvens.

Dette **lurer** mange på...

Hvorfor endres ordningen?

Målet er å bedre sorteringen, og dermed bidra til mindre restavfall. I gjennomsnitt er rundt halvparten av det som kastes i restavfallsbeholderen reelt restavfall, resten kunne vært sortert ut. Endringen bidrar også til å holde renovasjonsgebyrene så lave som mulig.

Dette kommer ikke til å gå, hva skal jeg gjøre?

For de fleste kommer dette til å gå veldig bra, mens det for andre kan være mer krevende. I dette magasinet finner du mange tips og råd til hvordan sortere bedre og tilrettelegge for god sortering.

Beholderne mine blir fort fulle, hva gjør jeg?

Ved behov kan du bestille større beholder til både papp og papir, glass- og metallemballasje og matavfall gratis. Du kan også sette ut flere sekker for plastemballasje. Vær nøye med hva som kastes i restavfallet. Større beholder kan bestilles mot et tilleggsgebyr, og ekstrasekker kan kjøpes i de fleste dagligvarebutikkene i Larvik. Restavfall kan også leveres mot betaling på våre gjenvinningsstasjoner.

Hvordan påvirker dette renovasjonsgebyret?

Endringene vil bidra til å holde renovasjonsgebyrene så lave som mulig. Økt prisvekst påvirker også avfallsbransjen, blant annet på behandling av restavfall. Den nye ordningen bidrar til at en eventuell økning i gebyret vil bli lavere, enn om vi hadde fortsatt med den ordningen som har vært til nå. Husholdningsrenovasjon drives til selvkost, som vil si at det kun er de faktiske kostnadene knyttet til avfallstjenesten som dekkes av renovasjonsgebyret.

Vi bor i borettslag, og her er det ikke plass til større beholdere. Hva gjør vi?

Vi anbefaler at man ser an hvordan det går i starten, og gjør en innsats for å sortere rett og komprimerer avfallet før det legges i beholderne. Vi bistår gjerne med råd og veiledning, og er behjelpelige med å finne alternative løsninger ved behov.

Du finner flere tips og råd i dette magasinet og på Larvik kommunes nettside.

26%

matavfall...som kunne blitt til biogass, samt biogjødsel og fornybar CO₂ til produksjon av ny mat.

1% : farlig avfall

Farlig avfall inneholder stoffer som er farlige for mennesker, dyr og naturen – og skal leveres til gjenvinnings- eller miljøstasjon slik at det kan behandles forsvarlig.

2% : annet metall

Metall som ikke er emballasje, kan leveres på gjenvinningsstasjonene. Dette er en verdifull ressurs som kan gjenvinnes om og om igjen.

4% : tekstil

Det er ressurskrevende og miljøbelastende å produsere tekstiler. Uansett hva tekstilene er laget av, er det beste å levere dem til gjenbruk når du ikke trenger dem lenger.

Kan vi bli flinkere til å sortere?

JA, VI KAN!

I en gjennomsnittlig restavfallsbeholder er mindre enn halvparten av innholdet reelt restavfall. Over halvparten kunne vært sortert ut, slik at det hadde blitt gjenvunnet til nye produkter og råvarer.

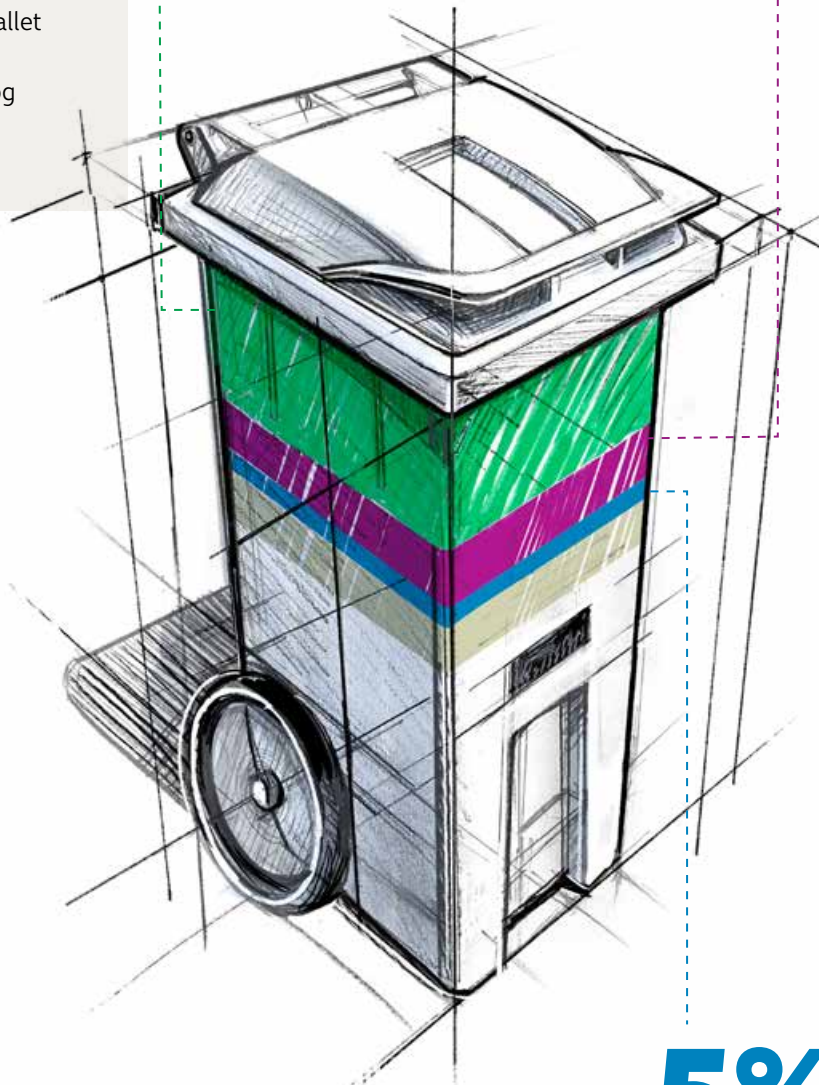
Innbyggerne i Vestfold er blant de beste i landet til å kildesortere, og gjør en god innsats hver eneste dag. Likevel viser avfallsanalyser at restavfallsbeholderen hjemme inneholder mye avfall som kunne vært sortert ut, og dermed gjenvunnet. Dette viser at det er et stort potensiale til å bli enda flinkere til å sortere hjemme.

I Vestfold har vi et mål om 70 % materialgjenvinning. Dette betyr at 70 % av alt avfall fra husholdningene skal gjenvinnes til ny produkter og råvarer, slik at materialene holdes i kretsløp. For å få til dette forutsettes det at avfallet kildesorteres bedre enn det vi gjør i dag. På gjenvinningsstasjonene oppnådde vi allerede i 2022 en material-

gjenvinningsgrad på 70 %. Men når det gjaldt henteordningen, altså avfall som hentes hjemme hos hver husstand, lå vi noe lavere: 60 %.

Restavfallsbeholderen viser at det er fullt mulig å få det til. Erfaringer fra andre steder i landet, bl.a. Sirkula i Hamarregionen, viser at det er mulig. Det krever en innsats fra hver og en av oss. Samtidig vil endringene i innsamlingsordningen være med på å dytte oss i riktig retning.

Vi har troen på innbyggerne våre, og at vi kan få til dette sammen. Takk for at du bidrar!

10%

plastemballasje... som kunne ha blitt til nye plastprodukter.

For hver kilo plast som gjenvinnes sparer vi to kg råolje.

Over halvparten av all husholdningsplast på landsbasis blir ikke kildesortert fordi den havner i restavfallet hjemme.

1% : metallemballasje

Visste du at aluminium kan gjenvinnes uendelig mange ganger dersom den kildesorteres?

2% : glassemballasje

Glassemballasje er ypperlig til gjenbruk, om du ikke leverer den til gjenvinning. Du kan f.eks. bruke den til å oppbevare matvarer eller til å samle brukte batterier eller andre gjenstander.

5%

papp og papir...som kunne ha blitt til nye papp- og papirprodukter

Gjenvinning av papp og papir sparer miljøet for store mengder utslipp av CO₂, og gjør at vi kan bevare skogen vår.

Mine tips

Monica Rønning

høgskolelektor, miljøpsykologi

Alle som har forsøkt å endre en vane vet at det kan være vanskelig. Enten det handler om å begynne å trene eller å bli bedre til å kildesortere så er det noen ting som øker sjansen for å lykkes:

1. Du må være motivert

Jo mer motivert, desto større er sjansen for å lykkes. Finn din motivasjon til å kildesortere. Det kan være fordi det føles rett, eller fordi du ønsker å bidra. Det kan være fordi du liker system, og at det gjør det ryddigere og bidrar til mindre lukt under kjøkkenbenken. Eller det kan for eksempel være at det oppleves som logisk å bruke ressursene flere ganger. Så hva er din motivasjon?

2. Finn et system som fungerer

Det er mye lettere å gjøre ting riktig når det er tilrettelagt for det. Lag et sorteringssystem som fungerer for deg. Ommøbler under kjøkkenbenken, og tenk på hva som er riktig for deg. Fjerne lokk på bøttene, eller ikke? Kanskje gjøre restavfallsbotta mer utilgjengelig?

3. Sett deg små mål

Fokuser på noe du har lyst til å bli bedre på, og lag deg gjerne små delmål underveis. Velg deg ut noen kategorier, som for eksempel plastemballasje og glass- og metallemballasje. Forsøk en uke eller to å sortere ut plastemballasje, de fleste får en aha-opplevelse av hvor mye det er. Glass- og metallemballasje er ressurser som kan gjenbrukes i det uendelige, så bidra til at det kan gjøres. På denne måten blir restavfallsposen så mye mindre, og du trenger ikke gå ut med avfallet like ofte.

Matavfall er matrester og skrell, kaffefilter med kaffegrut, teposer o.l.
– og skal sorteres i egen matavfallspose.

- Kaffegrut, både med og uten filter
- Eggeskall, nøtteskall og rekeskall
- Grønnsaker og frukt, skrell og skrotter
- Mel, gryn, sukker og andre tørrvarer
- Brød og kaker
- Ris og pasta
- Kjøtt, fisk og skalldyr, fiske- og kjøttbein
- Matolje og -fett
- Tørkepapir og servietter med matrester

- Mat/matrester i emballasje
- Tyggegummi/tyggis
- Snus og sneiper
- Hageavfall, avskårne blomster, potte- og krydderplanter
- Grus, sand og jord
- Dyreavføring og kattesand
- Bomull og Q-tips, bleier, bind og tamponger

SLIK GJØR DU: Matavfall sorteres i egne matavfallsposer, og legges i beholder for matavfall. Når du skal kaste matrester, er det viktig å sortere emballasjen for seg, slik at også denne blir gjenvunnet.

DETTE SKJER MED AVFALLET: Matavfall samles inn og leveres ved biogassanlegget Den Magiske Fabrikken utenfor Tønsberg. Gjennom en forbehandling blir matavfallet blandet med flytende husdyrgjødsel, før det går inn i store tanker hvor det skjer en naturlig råtningsprosess.

Matavfallet blir gjenvunnet til klimavennlig biogass, verdifull biogjødsel og fornybar CO₂.

Biogassen erstatter fossilt drivstoff til busser, renovasjonsbiler og andre kjøretøy. Biogjødselen benyttes i landbruket, hvor den erstatter kunstgjødsel, og biogjødsel og fornybar CO₂ benyttes til å dyrke klimatomater.

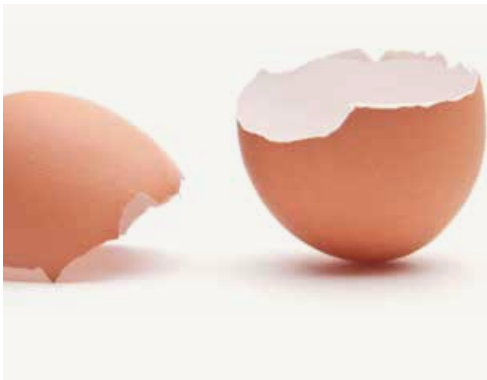
MANGLER DU INNEKURV TIL MATAVFALL? Du kan bestille en innekurv fra Larvik kommune kostnadsfritt. Dette gjør du ved å kontakte kundeservice. Du kan også hente en selv ved servicetorget i Feyersgate 7 eller sentralen i Svarstad.

HAR DU BEHOV FOR NYE MATAVFALLSPOSER? Knyt en matavfallspose på en av beholderne dine, så vil renovatøren legge igjen en rull med nye poser til deg ved neste hentetid.

GODE RÅD OG TIPS: Se, lukt og smak på maten før du eventuelt kaster den.

Middagsrester egner seg ofte godt som lunsj, og utgåtte produkter kan kanskje brukes til noe annet? F.eks. kan du lage krutonger av brød som begynner å bli tørt, eller kake av litt slitne gulrøtter eller bananer.

Har du mye matavfall som kan lukte, f.eks. skalldyr, kan det være lurt å pakke dette i en matavfallspose og legge den i fryseren frem til neste hentetid.

VED Å GJENVINNE
MATAVFALLET, BIDRAR
DU TIL Å HOLDE VIKTIGE
NÆRINGSSTOFFER I KRETSLØP.

MAT- AVFALL

VISSTE DU AT...

- ... en matavfallspose på 2,5 kg gjør at en biogassbuss kan kjøre 1 km.
- ... at de fleste renovasjonsbilene i Vestfold går på biogass.
- ... matavfallet gjenvinnes til ny mat.

TIPS!
Innekurven du har fått levert av oss har lufte- hull og forhindrer derfor utvikling av lukt og fukt. De biologisk nedbrytbare posene holder bedre når de brukes i denne kurven, fremfor en tett beholder.

56 KG
pr innbygger

2 718
tonn i 2023

Hentes hver 4. uke

SORTERINGSGUIDE : PLASTEMBALLASJE

PLAST- EMBALLASJE

VISSTE DU AT...

... for hver kilo plast som gjenvinnes sparer vi to kg råolje.

... åtte plastflasker kan bli til en fotballdrakt. Både Brasil og Portugal har spilt i fotball-VM med drakter laget av resikulerte plastflasker.

Plastemballasje er emballasje av plast som har inneholdt mat, drikke eller andre husholdningsartikler.

Rene og tomme

- Plastposer
- Plastflasker og -kanner
- Plastbegre og -bokser
- Plastfolie
- Bobleplast
- Påleggspakker
- Yoghurt- og rømmebeger
- Druebeger
- Isbokser
- Sjampo- og såpeflasker
- Blomsterpotter og -brett i plast (ikke hardplast)
- Plastbrett for matvarer (kylling, kjøttdeig ol.)

- Tilgriset plastemballasje
- Plastemballasje med produktinnhold
- EPS (isopor)
- Vednett
- Presenning
- Tau, snorer og stroppebånd
- Bleier
- Leker
- Gummiprodukter
- Badeleker

SLIK GJØR DU: Plastemballasjen som kildesorteres skal være tom. Skyll med kaldt vann, og ta en sveip med oppvaskbørsten om nødvendig. Rist tørr før du sorterer.

Samle plastemballasjen i en pose som knyttes igjen før du legger den i sekk eller beholder for plastemballasje.

DETTE SKJER MED AVFALLET: Plastemballasjen leveres til sorteringsanlegg i Tyskland, som leverer videre til fabrikker som gjenvinner plasten til ny plast.

I tillegg til å produsere ny plastemballasje, lages det også andre produkter som f.eks. plastposer, avfallssekker, blomsterpotter, bøtter, flasker, kanner, rør, benker og lekestativ.

SLIK FÅR DU SEKKE TIL PLASTEMBALLASJE:

Knyt en tom bæresekke på en av beholderne dine, så legger renovatøren igjen en ny rull med sekker til deg ved neste hentedag.

GODE RÅD OG TIPS: Har du vurdert å kjøpe refill til sjampo- og såpeflaskene fremfor å kjøpe nye? Eller har du tenkt på at du kan sette stiklinger i brukte blomsterpotter av plast?

12 KG
pr innbygger

604
tonn i 2023

Papp og papir er aviser, melk- og juicekartonger, pappesker og -emballasje, brosjyrer/ reklame, ukeblader o.l.

- Aviser, reklame og ukeblader
- Melk- og juicekartonger
- Brødposer i papir
- Konvolutter
- Pizzaesker og annen pappemballasje
- Pappesker og bølgepapp
- Vinkartong
- Pocketbøker/ bøker med myk perm
- Gråpapir og gavepapir i naturmaterialer

- Tørkepapir
- Bakepapir
- Glanset gavepapir
- Våtservietter
- Tilgriset eller våt papp/papir
- Ringpermer
- Bilder (fotografier)

SLIK GJØR DU: Legg papp og papir rett i beholderen – ikke bruk pose. Det er viktig å fjerne eventuell plast og isopor, og brette pappen sammen slik at det tar minst mulig plass i beholderen.

DETTE SKJER MED AVFALLET: Papp og papir sorteres etter papirkvalitet og farge, og transporteres til papirfabrikker i Norge, Sverige og Nederland. Der gjenvinnes det til ny papp og nytt papir.

Gjenvunnet papir brukes i hovedsak til bølgepapp, emballasjekartong, avispapir, tegneblokker, konvolutter og hygienepapir.

BLIR PAPP OG PAPIR FORT FULLT? Hvis du ved enkelttilfeller har mye papp, kan du stable dette ordentlig i en eske og plassere den ved beholderen på hentedagen, så vil renovatøren ta det med. Har du ofte for mye papp og papir, kan du ta kontakt med kommunen og bestille en større beholder kostnadsfritt.

GODE RÅD OG TIPS: Før du eventuelt kaster pappesker eller annen emballasje, kan du vurdere om det er noe annet du eller noen andre kan bruke den til. Kanskje som flytte-esker eller til annen oppbevaring?

DELTA I RETURKARTONGLOTTERIET! Hvert år deler Grønt Punkt Norge ut 1,6 millioner kroner i Returkartonglotteriet. Alle som vil kan delta. Alt du må gjøre er å skylle drikke-kartongen og presse den flat, skrive navn og nummer på den, før du sorterer den i beholderen for papp og papir. Mer om Returkartonglotteriet finner du ved å scanne denne QR-koden.

PAPP OG PAPIR

VISSTE DU AT...

... ved å gjenvinne 1 tonn papir så spares 18 trær.

... ved å gjenvinne papir bruker man bare 1/4 av energien sammenliknet med å lage papir av nye ressurser.

HAR DU TENKT OVER AT ALL PAPP OG ALT PAPIR FAKTISK INNEHOLDER EN LITEN BIT AV SKOGEN VÅR?

35 KG
pr innbygger

1 702
tonn i 2023

Glass- og metallemballasje er glass og metall som det har vært mat, drikke eller andre husholdningsvarer i.

- Flasker i klart eller farget glass
- Påleggstuber (f.eks. kaviar eller majones)
- Syltetøyglass eller andre glass som har inneholdt mat/drikke
- Korker og lokk av metall
- Hermetikkbokser
- Brus- eller ølbokser uten pant
- Aluminiumsfolie og -former
- Tomme telys i metall

- Ildfaste former
- Knust glass som ikke er emballasje
- Keramikk, krystall og porselen
- Lyspærer og lysstoffrør
- Plexiglass
- Kjeler og stekepanner
- Speil og vinduer
- Spiker og skruer
- Malingsspann og spraybokser
- Metall som ikke er emballasje
- Glass som ikke er emballasje

SLIK GJØR DU: Glass- og metallemballasje legges rett i beholderen – ikke bruk pose. Emballasjen skal være tom når den legges i beholderen. For å unngå lukt er det fint om du skyller emballasjen i kaldt vann.

DETTE SKJER MED GLASS- OG METALLEMBALLASJE:

Glass- og metallemballasje sendes til Sirkels gjenvinningsanlegg i Fredrikstad. Her sorteres metall og glass fra hverandre og etter ulik kvalitet.

Den sorterte glassemballasjen går til glassverk i Europa, og smeltes om til bl.a. ny glassemballasje og byggematerialet Glasopor.

Metallemballasjen går til smelteverk i Europa. Gjenvunnet metallemballasje kan brukes til å lage utallige produkter og ny emballasje. Eksempler på bruk er i produksjon av sykler, verktøy, hageredskaper og ny emballasje.

HAR DU BEHOV FOR STØRRE BEHOLDER? Hvis du har mye glass- og metallemballasje og trenger en større beholder, kan du kontakte kommunen for å bytte beholder kostnadsfritt.

GODE RÅD OG TIPS: Husk at tomme syltetøyglass eller andre glass med lokk kan være fine til oppbevaring. F.eks. egner disse seg godt til oppbevaring av brukte batterier, frem til du leverer batteriene i butikk eller på gjenvinningsstasjon.

GLASS- OG METALLEMBALLASJE

VISSTE DU AT...

- ... glass er laget av sand, som er en begrenset ressurs.
- ... man bruker 20 % mindre energi ved å resirkulere glass i forhold til å produsere nytt.

VI KAN GJENVINNE
GLASS OG ALUMINIUM
HUNDRENE MANGE
GANGER.

21 KG
pr innbygger

1 009
tonn i 2023

Hentes hver 4. uke

SORTERINGSGUIDE : RESTAVFALL

REST- AVFALL

Restavfall er det som er igjen etter at du har sortert ut det som kan gjenvinnes til nye produkter eller råvarer.

- Bomull, Q-tips, bleier, bind og tamponger
- Ildfaste former
- Kald aske, sneiper, snus
- Plaster og bandasjer
- Gummiprodukter
- Knust glass som ikke er emballasje
- Hundeposer, dyreavføring og kattesand
- Pillebrett
- Støvsugerposer
- Vednett
- Våtservietter
- Kontaktlinser
- CD-plater, DVDer og videokassetter
- Produkter merket med restavfallssymbol m.m.

Avfall som kunne vært sortert ut som

- Matavfall
- Plastemballasje
- Papp og papir
- Farlig avfall
- EE-avfall
- Tekstiler
- Batterier

SLIK GJØR DU: Restavfallet samles i en pose, som knyttes godt igjen før den legges i beholder for restavfall.

DETTE SKJER MED AVFALLET: Restavfallet blir bearbeidet og transportert til forbrenningsanlegg i Oslo og Sarpsborg. Energien fra forbrenningen benyttes inn i annen industri, og blir til energi, fjernvarme og strøm. Ved å erstatte fossilt brennstoff med energi fra restavfall reduseres utslipp av CO₂.

En gjennomsnittlig restavfallsbeholder inneholder over 50 % avfall som kunne vært kildesortert og gjenvunnet til nye råvarer og produkter. Matavfall og plastemballasje er feilsorteringene det er mest av i restavfallet.

BLIR RESTAVFALLET FORT FULLT? Mye av det som kastes i restavfallet kunne vært sortert ut. Sjekk om du med enkle grep kan kildesortere bedre. Hvordan står det til med kildesorteringen på badet, hjemmekontoret og barnerommet?

Om du har for mye restavfall enkelte ganger, kan du kjøpe grønne ekstrasekker i de fleste dagligvarebutikkene i Larvik. Sekken settes frem til hentedag for restavfall. Du kan også bestille større beholder for restavfall mot et gebyr.

HAR DU LITE RESTAVFALL? Det er mulig å bestille en beholder med et mindre volum: 80 L (ordinær beholder er 140 L). Dette gir en reduksjon i renovasjonsgebyret.

VISSTE DU AT...

... kun 49 % av det som kastes i restavfallsbeholderen er reelt restavfall.

... det kastes årlig over 6000 tonn matavfall i restavfallet i Vestfold. Dette tilsvarer 240 trailere med feilsortert matavfall som da går til forbrenning.

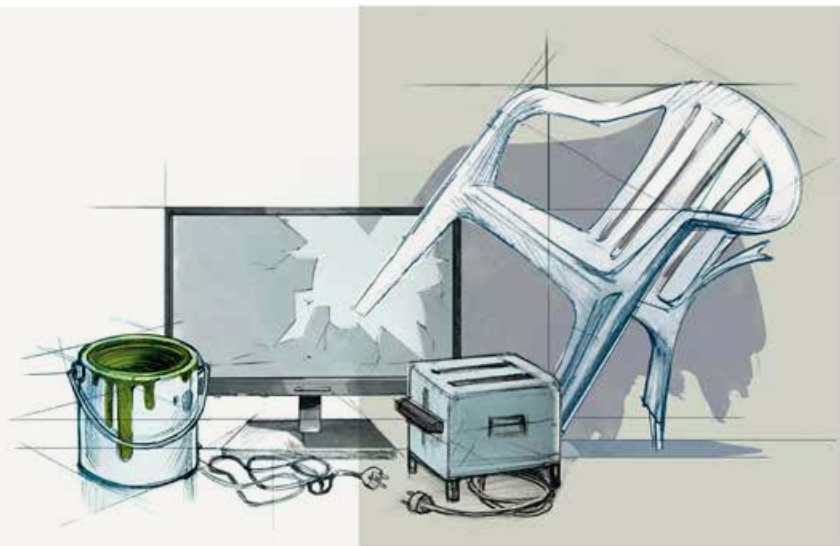
93 KG
pr innbygger

4 548
tonn i 2023

NÅR VI KILDESORTERER BRUKER VI
NATURRESSURSENE SMARTERE!

Levering av **avfall som ikke hentes** hjemme hos deg

Våre gjenvinningsstasjoner

På gjenvinningsstasjonene kan du levere avfall som ikke omfattes av henteordningen hjemme, som større gjenstander, avfall som oppstår når du pusser opp, avfall fra større opprydninger og liknende. F.eks. ødelagte hagemøbler, hvitevarer, hageavfall, trevirke og produkter av hardplast. Det meste kan du levere gratis, du betaler kun for restavfallet.

Miljøstasjoner

Farlig avfall som maling, olje, blekemidler, rengjøringsmidler, plantevernmidler m.m. er avfall som selv i små mengder kan gjøre stor skade på mennesker, dyr og planteliv hvis det kommer ut i naturen. Farlig avfall skal leveres til gjenvinningsstasjonen eller til en av våre miljøstasjoner, slik at avfallet blir forsvarlig håndtert. Miljøstasjonene står utplassert i nærheten av en butikk eller bensinstasjon. Se oversikt på vesar.no.

GJENVINNINGSTASJONER:

Sogn gjenvinningsstasjon

Karen Sogns vei 33, 3275 Svarstad

Åpningstider:

Man-onsdag:	stengt
Torsdag:	13.00-20.00
Fredag:	stengt
Lørdag:	1. lørdagen i måneden, fra 10.00-14.00

Grinda gjenvinningsstasjon

Lågendalsveien 83, 3270 Larvik

Åpningstider:

Mandag:	(07*) 10-18
Tirsdag til fredag:	10-17
Lørdag:	09-14 (16*)

*utvidet åpningstid fra 15. april til 14. oktober. Kl. slett i parentes er gjeldende i denne perioden. Gjenvinningsstasjonene er stengt på alle hellig- og høytidsdager (røde dager), samt påskeaften, julaften og nyttårsaften.

Andre leveringssteder

Det er også flere andre leveringssteder for forskjellige type avfall. I dagligvarebutikker er det egne beholdere for batterier, lyspærer og småelektronikk. Elektronikk leverer du gratis til alle butikker som selger samme type produkt, uavhengig av merke. Du kan f.eks. levere inn ditt ødelagte kjøleskap til butikken når du kjøper et nytt. Medisiner og legemidler leverer du til et apotek.

Brukbare gjenstander

Har du brukbare gjenstander og ting, så er det aller beste å gi det bort eller selge det til noen som kan ha glede av det. Du kan også levere det inn til en gjenbruksbutikk, et loppe-marked eller lignende.

Bringes til leveringssted

SORTERINGSGUIDE : KLÆR OG TEKSTILER

KLÆR OG TEKSTILER

Brukbare klær, tekstiler og sko kan andre ha nytte av. Gi de gjerne bort til noen som trenger det eller legg det ut for salg. Du kan også lever tekstiler, klær og sko i en tekstilcontainer som enten står på gjenvinningsstasjonen eller i ditt nærmiljø.

Tørre, rene og luktfrie:

- Klær
- Accessoires, som f.eks belter, sjal og vesker
- Tekstiler fra husholdningen som f.eks.duker, gardiner o.l.
- Brukbare sko

Mangler plagget en knapp, har et hull eller en misfarging, kan du samle den i en egen pose som du merker med ødelagte tekstiler.

Tekstiler som er våte eller skitne skal ikke leveres i tekstilinnsamlingen. Disse må tørkes eller rengjøres før levering.

Sko som ikke er gode nok for gjenbruk, samt hullede og slitt undertøy kastes i restavfallet.

SLIK GJØR DU: Legg tekstilene dine i poser som kan lukkes, eller i løst pakke de sekker. Posen eller sekken legges i en tekstilcontainer som står utplassert i ditt nærområde eller på en av våre gjenvinningsstasjoner. Husk å tømme lommer etc. før tekstilene leveres.

INNSAMLING: På gjenvinningsstasjonene står det tekstilcontainere som du kan benytte gratis. Ellers står det tekstilcontainere fra ulike leverandører i ditt nærmiljø. De ulike aktørene som tar imot tekstiler har i dag noe forskjellig informasjon om hva de tar imot. Fra 2025 stilles det krav til

at kommuner og renovasjonsselskaper har en egen løsning for tekstilavfall (ødelagte tekstiler), og det jobbes med å få på plass en løsning for dette.

GODE RÅD OG TIPS: Klær, sko eller accessoarer du ikke bruker lenger, kan gis bort til andre som trenger det via f.eks. UFF, Fretex, Røde Kors eller NLM Gjenbruk - eller du kan selge/gi bort på f.eks. Finn, Tise eller andre bruktmarkeder/ klesbyttedager.

EE- OG FARLIG AVFALL

VED Å LEVERE INN EN MOBIL-
TELEFON TIL GJENVINNING,
BIDRAR DU TIL Å HOLDE
OPPTIL 40 METALLER I
KRETSLØPET.

VISSTE DU AT...

... elektriske produkter ofte inneholder råvarer vi har svært begrenset mengde igjen av på jorden.

... elektronikk kan inneholder gasser, oljer eller andre miljøgifter, uansett hvor liten den elektriske delen er.

TIPS!

Batterier kan leveres i dagligvarebutikker.

Bringes til leveringssted

SORTERINGSGUIDE : EE- OG FARLIG AVFALL

Elektrisk eller elektronisk avfall er produkter som går på strøm eller batteri.

- Mobiltelefoner
- Hvitevarer
- Lamper, lyspærer og lysstoffrør
- Røykvarslere og alarmanlegg
- TV, datamaskiner og skjermer
- Elektriske og elektroniske leker
- Elektriske og elektroniske verktøy
- Strykejern, vaffeljern og brødrister
- Blinkesko, gratulasjonskort med musikk

SLIK GJØR DU: EE-avfall skal leveres til gjenvinningsstasjon eller butikker som selger tilsvarende produkter (uavhengig av merke). Dette er gratis.

DETTE SKJER MED EE-AVFALL: EE-avfallet går til behandlingsanlegg hvor produktene demonteres og de ulike materialtypene, batterier, væsker og andre farlige stoffer skilles fra hverandre. De ulike delene håndteres, og materialgjenvinnes så langt det er mulig.

Farlig avfall er avfall som inneholder stoffer som er farlige for mennesker, dyr og naturen.

- Batterier
- Brannslukningsapparat
- Spraybokser, f.eks. hårspray
- Neglelakk
- Maling, lim, lakk og løsemidler
- Spillolje, oljefilter og fritryolje
- Klor og salmiakk
- Lyspærer og lysstoffrør
- Bil- og båtpleieprodukter
- Propanflasker
- Drivstoffrester
- Plante- og naturvernmidler

- Medisiner og legemidler
- Våpen
- Ammunisjon, eksplosiver og udetonert fyrverkeri

SLIK GJØR DU: Farlig avfall skal leveres i original emballasje til gjenvinningsstasjon eller en miljøstasjon. Dette er gratis.

DETTE SKJER MED FARLIG AVFALL: Farlig avfall sorteres og behandles på den måten som er best egnet for den enkelte avfallstypen. Noen stoffer energigjenvinnes ved anlegg tilpasset farlig avfall, noe kan behandles og brukes på nytt og andre stoffer blir deponert. Behandlingen sørger for at de farlige stoffene tas ut av kretsløpet.

Lag deg et **godt system for kildesortering** – både ute og inne

Foto: IKEA

FOR Å GJØRE DET LETT TILGJENGELIG ER DET LURT Å PLASSERE BEHOLDERNE DER HVOR AVFALLET OPPSTÅR.

KILDESORTERINGSLØSNINGER INNE

Kildesortering trenger ikke være vanskelig: Alt du trenger er et godt system.

Når du skal lage et system for kildesortering i hjemmet, er det ikke nødvendig å investere i en kostbar løsning – selv om mange interiørbutikker og kjøkkenleverandører tilbyr ulike varianter. Du kan bruke hva slags beholdere, bokser eller kurver du ønsker – og som du kanskje allerede har hjemme. Det viktigste er at systemet fungerer for deg og dine.

Hva trenger du?

Som et minimum bør du ha minst en sorteringsløsning for de avfallstypene vi henter hjemme hos deg. Finn frem fem beholdere du kan sortere i, til:

- Matavfall (innekurv kan bestilles gratis)
- Papp og papir
- Plastemballasje
- Glass- og metallemballasje
- Restavfall

Merk gjerne beholderne med riktig avfallstype, slik at det blir lettere for alle i husstanden å følge samme system. Hvis du ønsker klistremerker med riktige avfallssymboler, kan dette bestilles hos oss.

Symbolene på klistremerkene er de samme som du kan finne igjen på både emballasje, produkter og avfallsbeholdere. Dette gjør det lettere for deg å kildesortere.

Lag system også for andre avfallstyper: f.eks. et syltetøyglass til batterier, en beholder til lyspærer, en til småelektronikk og en til farlig avfall.

Hvor bør du ha sorteringssystemet?

Det er ofte på kjøkkenet vi genererer mest husholdningsavfall, og de fleste har et sorteringssystem her. F.eks. under kjøkkenbenken eller i en stor kjøkkenskuff. For å gjøre det lett tilgjengelig er det lurt å plassere beholderne der hvor avfallet oppstår.

Tenk over andre rom hvor avfall oppstår, som på baderommet eller kontoret. Hvordan kan du sikre at de ulike avfallstypene blir sortert også her?

Eksempler på leverandører av sorteringssystemer til hjemmet ditt:

› IKEA	› Sigdal
› Clas Ohlson	› Kvik
› Elkjøp	› Witre
› Biltema	› Lyreco
› Julia	

AVFALLSBEHOLDERE UTE

Avfallsbeholderne ute leveres av Larvik kommune, og standardløsningen for en husstand er en 140L beholder til papp og papir, en til restavfall, en til matavfall og en til glass- og metallemballasje. Til plastemballasje deler vi ut plastsekker, som du setter frem til hentedagen din.

Dersom en av beholderne dine får en skade eller blir ødelagt, kan du bestille bytte av beholder hos kommunen kostnadsfritt.

Plassering av beholderne

Plassering og organisering av avfallsbeholderne på eiendommen din må være funksjonell både for deg og renovatøren. Dette innebærer blant annet at:

- Beholderne skal plasseres maks. 10 meter fra veien hvor renovasjonsbilen kjører.
- Beholderne skal være lett tilgjengelige for renovatøren.
- Beholderne skal plasseres på et plant og fast underlag på bakkenivå, med tilstrekkelig plass for håndtering av beholderne.
- Beholderne skal kunne trilles frem til renovasjonsbilen uten trapper eller andre hindringer.
- Plasser beholderne dine med håndtakene vendt ut mot gaten, for en mer effektiv og ergonomisk håndtering for renovatøren som skal hente avfallet.

- Veien skal være tilpasset større kjøretøy, og ha tilstrekkelige snumuligheter.

Disse retningslinjene gjelder også for boder og avskjerminger av avfallsbeholderne. Sett deg godt inn i regler og retningslinjer før du eventuelt går i gang med å bygge bod eller avskjerming.

Felles avfalls løsninger

Det er også mulig å utarbeide felles oppsamlingsplasser for avfall, eller nedgravde avfalls løsninger. Gå inn på kommunens nettsider for mer informasjon om plassering av renovasjonsløsning.

Har du flyttet inn i ny bolig?

Dersom du flytter inn i ny bolig, vil tidligere eiers abonnement automatisk bli overført til deg som ny huseier. Men dersom huset er nytt og ikke har hatt renovasjonsabonnement tidligere, er du pliktig å bli med i kommunal innsamlingsordning. Meld fra til oss et par uker før du flytter inn, slik at vi kan få bestilt beholdere til deg.

TIPS! Ønsker du klistremerker til beholderne dine utendørs, får du dette ved å kontakte oss.

"DET ER IKKE SÅ NØYE AKKURAT NÅ", TENKER DU, OG SLENGER ALT I RESTAVFALLET. ELLER DU GJØR DET HELT AUTOMATISK, UTEN Å TENKE DEG OM, FORDI DU FØLGER EN GAMMEL VANE.

Kildesorter på autopilot

Vi mennesker velger ofte det som er enkelt og komfortabelt nå, i stedet for det som krever litt ekstra innsats, men gir gevinster i fremtiden. Det er ikke så rart, når hjernen vår fra naturens side er designet for å være mer opptatt av umiddelbare enn langsiktige belønninger. Og det å kildesortere, krever faktisk en liten ekstra innsats her og nå. Selv om det bare er snakk om sekunder.

De fleste av oss vet hva vi bør kaste i hvilken beholder. Og mange er gode til å kildesortere. Samtidig viser undersøkelser at over halvparten av det innbyggerne i Vestfold kaster i restavfallet, kunne vært sortert. Det er særlig matavfall, plast og papir som litt for ofte havner i restavfallet. Det første steget mot å bli god på kildesortering, er å undersøke hvilke vaner du har i dag.

Ønsker du å bli bedre til å kildesortere? Har du, som de fleste av oss, litt å gå på? Til høyre får du seks tips som kan hjelpe deg å skape gode vaner for kildesortering:

HVER GANG DU KILDESORTERER, ER DU EN PERSON SOM ER OPPTATT AV MILJØET.

1 > Vær en person som kildesorterer

Å fokusere på hvem du ønsker å være, gjør det mer meningsfullt å følge vaner som krever en innsats her og nå. Hver gang du kildesorterer, er du en person som er opptatt av miljøet. En som tar vare på planeten og gjør noe positivt for kommende generasjoner.

2 > Gjør det lettest mulig

Hvis det er lett å kildesortere, er sjansen større for at den late hjernen vår gidder. Hjelp deg selv ved å finne praktiske løsninger som gjør det lettest mulig.

- Ha ulike beholdere for ulike typer avfall
- Sett beholderne for matavfall og plastemballasje lengst frem, og restavfallsbeholderen lengre bak, så blir det mer tungvint å kaste alt i restavfallet
- Ha egne bokser til batterier og farlig avfall
- Finn ut hvor du kan sette plast som må renne av seg før du kaster det i beholderen for plastemballasje

3 > Lag motiverende påminnelser

Hvis du glemmer hva du skal gjøre, fortsetter du automatisk med gamle vaner. Lag gjerne egne påminnelser som hjelper deg å huske hvorfor det er viktig for deg å kildesortere. Det kan være en fargerik lapp over søppelbøtta eller et bilde som minner deg på fordelene med kildesortering.

4 > Skap godfølelse med feiring

Hjernen din elsker umiddelbare belønninger. Enkelt sagt; Det som føles bra, får vi mer lyst til å gjøre igjen. Positive følelser hver gang du kildesorterer lærer også hjernen at det du gjør skal bli en ny vane. Og det er jo målet; å bli en som kildesorterer på autopilot.

5 > Gled deg over synlig fremgang

Synlig fremgang gir motivasjon til å fortsette med gode vaner. Du ser at dette er noe du får til! Følg med på avfalls-

beholderne utenfor. Blir det bedre plass i restavfallet? Havner det flere poser i matavfallet? Blir sekken med plast fortere full?

6 > Gjør det sammen

Som mennesker er vi opptatt av hva andre mener om det vi gjør. Det kan du bruke til å gi deg selv ekstra motivasjon. Kildesorteringen blir viktigere når du deler målet med andre. Fortell partneren eller barna dine at du vil bli bedre til å kildesortere. Da får du noen som heier på deg når du får det til. Og som passer på at du ikke detter tilbake i dårlige restavfallsvaner. La gjerne barna få rollen som "kildesorteringspoliti", der oppdraget er å passe på at alle kildesorterer. Eller lag en utfordring for hele familien – hvor få poser med restavfall klarer dere på en uke?

Jeg håper disse tipsene kan hjelpe deg å bygge gode vaner for kildesortering. Du trenger ikke bruke alle samtidig. Velg et du tror kan fungere for deg, og test det ut i praksis. Alle har til felles at de gjør deg mer bevisst, noe som er en forutsetning når vi endrer vaner.

Dette er et utdrag av en artikkel skrevet av vaneekspert Andreas Lycke. Foto: Astrid Waller.

**Larvik
kommune**

Telefon: 33 17 10 10 / E-post: postmottak@larvik.kommune.no